

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2017, în privința inculpatului

Pomîrlean Ion Xxxxxx, născut la xx xxxxxx xxxx, originar și locuitor al s. Xxxx-Xxxx, r-nul Xxxxx, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 22.03.2017 – 05.05.2017,
instanța de apel: 09.06.2017 – 19.09.2017,
instanța de recurs: 20.11.2017 – 20.12.2017.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău din 05 mai 2017, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Pomîrlean Ion a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 1 an.

Cererea procurorului privind restituirea cheltuielilor judiciare a fost respinsă.

2. Instanța de fond a constatat că la 07 septembrie 2016, orele 13.55, inculpatul Pomîrlean Ion, conducea autovehiculul „Dacia Logan”, număr de înmatriculare XXX xxx, deplasându-se pe bd. Dacia, în direcția Aeroportului Internațional Chișinău.

În timpul deplasării, ajungând pe bd. Dacia 700m., până la intersecția cu str. Băcioii Noi, având o viteză de 107 km/h, nu a manifestat prudență sporită la trafic,

nu a ținut permanent seama de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei, benzii de circulație și a modalităților de conducere a vehiculului, depășind viteza permisă pe porțiunea de drum pe care se deplasa, prin ce a încălcat prevederile pct. 45 a Regulamentului Circulației Rutiere, care prevede că, 1) conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră. 2) în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului” precum și prevederile pct. 50 lit. b) a Regulamentului Circulației Rutiere, care prevede că conducătorului de vehicul îi este interzis: să depășească limita de viteză determinată de semnul distinctiv 11 (anexa nr. 6), și ca urmare a tamponat pietonul Botezatu Gheorghe, care traversa strada de la dreapta spre stânga, conform direcției de deplasare a autovehiculului condus de inculpat.

În rezultatul accidentului rutier, pietonului Botezatu G., conform raportului de expertiză medico-legală nr. 162D/1921 din 09.11.2016 i-au fost cauzate trauma asociată a capului, toracelui, vertebro – medulare, membrului superior și inferior stâng – manifestate prin hemoragii în țesuturile moi pericraniene, subarahnoidiene, sânge în ventriculii cerebrali. Fracturi costale bilateral cu lezarea pleurei parietale, ruptura discului intervertebral cu hemoragii subarahnoidiene, fracturi deschise a humerusului și femurului stâng cu hemoragii în țesuturile moi adiacente, care se califică ca vătămare corporală gravă, în urma căreia a decedat în secția de reanimare a IMSP IMU mun. Chișinău la 15.09.2016.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate vina și faptele indicate în rechizitoriu, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Deoarece aceste probe i-au confirmat integral vinovăția, instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare care a cauzat din imprudență decesul unei persoane.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 16, 61, 75-77, 90 Cod penal, 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, că circumstanțe agravante nu s-au stabilit, cele atenuante fiind contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, că infracțiunea comisă este una gravă, că inculpatul a recunoscut vina, se caracterizează pozitiv, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, concluzionând ca fiind irațională aplicarea unei pedepse privative de libertate cu executare efectivă, urmând a fi suspendată condiționat executarea acesteia pe o perioadă de probațiune.

3. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Principal, Adrian Scutaru, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu

privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, și cu încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare în sumă de 751 lei, pentru efectuarea expertizei medico-legale.

Apelantul a invocat, că pedeapsa aplicată inculpatului nu corespunde gradului și caracterului socialmente periculos al faptei săvârșite, nefiind atins scopul de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Totodată, este de obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare, or săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat prin cererile lor producerea unor cheltuieli, de asemenea, obligația de a suporta cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță.

3.1. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, a declarat apel suplimentar, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b), 90 Cod penal, la 4 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 4 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, și cu obligarea inculpatului de a achita cheltuielile judiciare în mărime de 694 lei, pentru efectuarea expertizei medico-legale.

Apelantul a invocat că pedeapsa aplicată inculpatului este neproportională faptei săvârșite.

Totodată, potrivit materialelor cauzei penale, cheltuielile judiciare constituie suma de 694 lei și nu de 751 lei.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2017, apelurile au fost admise, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Pomîrlean Ion, recunoscut vinovat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, i-a fost aplicată pedeapsa de 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 3 ani.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

Instanța de apel a reținut, că la stabilirea pedepsei urmează de luat în considerare că inculpatul a comis o infracțiune gravă, soldată cu decesul unei persoane, că succesorul părții vătămate nu are pretenții materiale și morale față de inculpat.

Totodată, potrivit art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul bugetului de stat, iar expertiza medico-legală în privința părții vătămate a fost ordonată de către organul de urmărire penală în vederea depistării leziunilor corporale, fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina acuzării.

Astfel, cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizei medico-legale, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului.

5. Procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a acestei decizii, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată, în latura încasării cheltuielilor judiciare.

Recurentul a indicat, că instanțele de fond și de apel nu au luat în considerație faptul că în cadrul cauzei penale de către stat au fost suportate cheltuieli în sumă de 694 lei, la realizarea expertizelor, sumă ce urma a fi încasată de la inculpat în beneficiul statului, conform prevederilor art. 227-229 Cod de procedură penală. Or, instanțele, contrar prevederilor art. 385 alin. (1) pct. 14), art. 397 pct. 5) Cod de procedură penală, nu au dispus acest fapt.

Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală, întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli; de asemenea, obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță.

În drept, recursul este fondat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar al procurorului, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.** și **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind chestiunea cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 1), 2), alin. (2) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă

modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea cauzei morții, gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale, iar plata acestor expertize judiciare se face din contul mijloacelor bugetului de stat, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizei medico-legale a părții vătămate urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării.

Deci, legea procesual-penală, cât și jurisprudența națională, prevede clar și expres că plata pentru expertizele judiciare privind constatarea cauzei morții, gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale, se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Pe lângă aceasta, recursul ordinar, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare.

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în aspectul cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursurile ordinare la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în acest recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 3. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 septembrie 2017, în privința inculpatului Pomîrlean Ion XXXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 17 ianuarie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

